

Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови науково-
методичної ради НУВГП
е-підпис Валерій СОРОКА

22.02.2022

06-01-062S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLABUS

Спецкурс за вибором: Міжнародна екологічна безпека		Elective special course: International environmental security	
Шифр за ОП	ППс-53	Code in Educational Program	
Освітній рівень: магістерський (другий)		Educational level: magister's (second)	
Галузь знань: Управління та адміністрування	07	Fields of knowledge: Management and administration	
Спеціальність Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	076	Speciality Entrepreneurship, trade and exchange activities	
Освітня програма: Економіка підприємства		Educational Program: Economy of enterprise	

Рівне – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародна екологічна безпека» для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Рівне. НУВГП. 2022..

ОПП на сайті університету: <https://nuwm.edu.ua/nnmi/kaf-rrvkk/osvitni-proghrami>

Розробники силабусу: *Ковшун Наталія Едуардівна, д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства та міжнародного бізнесу; Жемба А.Й., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу*

Силабус схвалений на засіданні кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу
Протокол № 7 від “28” січня 2022 року

В.о. завідувача кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу:
Нікитенко Дмитро Валерійович, д.е.н., професор

Керівник освітньої програми «Економіка підприємства»:
Кузнєцова Тетяна Володимирівна, к.е.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № __ від “__” січня 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ:
Ковшун Наталія Едуардівна, д.е.н., професор

СЗ №-953 в ЕДО.

© Ковшун Н.Е., Жемба А.Й. 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	магістр
Освітня програма	Економіка підприємства
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рік навчання, семестр	1-й рік 2-й семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин (заочна 4 години)
Практичні заняття:	14 годин (заочна 6 годин)
Самостійна робота:	60 годин (заочна 80 годин)
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Ковшун Наталія Едуардівна,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки підприємства та міжнародного
бізнесу Національного університету водного господарства та
природокористування

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D1%88%D1%83%D0%BD_%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F_%D0%95%D0%B4%D1%83%D0%B0%D1%80%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0
ORCID	0000-0003-0573-2932
Як комунікувати	n.e.kovshun@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Жемба Алла Йосипівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного
бізнесу Національного університету водного господарства
та природокористування.

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%96%D0%B5%D0%BC%D0%B1%D0%B0_%D0%90%D0%BB%D0%BB%D0%B0_%D0%99%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BF%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0
ORCID	0000-0003-0268-3258
Як комунікувати	e-mail: a.i.zhemba@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

<p>Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі</p>	<p>Мета дисципліни – засвоєння знань про закономірності екологобезпечного розвитку територіальних утворень й формування необхідної професійної компетенції та практичних навичок використання методів екологічного управління і вирішення міжнародних проблем забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>Цілями (завданнями) навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> -сформувати у студентів комплексне бачення про принципи раціонального природокористування та формування системи екологічної безпеки; - вивчити систему регулювання міжнародної екологічної безпеки; - оволодіти знаннями про зміст і структуру економічного механізму охорони навколишнього природного середовища й раціонального використання природних ресурсів в світовій економіці; - обґрунтування необхідності адаптації українського національного екологічного законодавства до світових норм, законів та директив. <p><i>Застосовуються наступні методи навчання під час викладання:</i> читання лекцій у супроводі презентацій; відеофільмів; розв'язування задач та кейсів; складання матриць та графічних схем; виконання ситуаційних завдань; заслуховування звітів з самостійної роботи студентів.</p>
<p>Посилання на навчальну платформу Moodle</p>	<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course</p>
<p>Компетентності</p>	<p>ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності. СК 6. Здатність проводити дослідження з</p>

	<p>використанням теоретичних та прикладних досягнень в сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та інших галузях національної економіки, зокрема у водогосподарському комплексі.</p> <p>СК 10. Здатність вирішувати задачі з прогнозування процесів розвитку підприємницьких, торговельних і біржових структур із використанням економіко-математичних методів і інформаційних технологій.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРО2. Визначати, аналізувати проблеми підприємницьких структур та інших галузей національної економіки, зокрема у водогосподарському комплексі, та розробляти заходи щодо їх вирішення.</p> <p>ПР19. Уміння критично оцінювати запропоновані варіанти управлінських рішень щодо оптимізації використання ресурсів підприємства, підвищення рівня якості на основі виявлених резервів і вузьких місць у діяльності підприємства.</p>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<p>Комунікативні навички, самоорганізація, досвід роботи в команді, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички нестереотипного мислення, наполегливість, допитливість, ініціативність, формування власної думки та прийняття рішень</p>
Структура дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Основи формування міжнародної екологічної безпеки – 44/8/6/30 - денна форма; 44/2/3/39 – заочна форма (всього/лекції/практичні заняття/самостійна робота).</p> <p>Тема 1. Міжнародні виміри екологічної безпеки – 10 годин (2/2/8; 0/0/10).</p> <p>Тема 2. Участь України у міжнародних природоохоронних заходах та реалізації екологічних програм та проектів – 11 годин (2/2/7; 1/1/9).</p> <p>Тема 3. Екологічні ризики та їх оцінка – 12 годин (2/2/8; 0/1/11).</p> <p>Тема 4 Стандартизація і нормування в галузі охорони навколишнього природного середовища. Основні засади ризик менеджменту – 11 годин</p>

(2/2/7; 1/1/9)

Змістовий модуль 2. Механізми забезпечення екологічної безпеки – 46/8/8/30 – денна форма; 46/2/3/41 - заочна форма.

Тема 5. Економічний механізм міжнародної екологічної безпеки – 11 годин (2/2/7; 1/1/9).

Тема 6. Практика екологічного аудиту та екомоніторингу в країнах світу – 11 годин (2/2/7; 1/1/9).

Тема 7. Екологічна, техногенна, радіаційна та ядерна безпека – 12 годин (2/2/8; 0/1/11).

Тема 8. Загальні принципи реалізації концепції сталого розвитку в контексті екологічної безпеки – 12 годин (2/2/8; 0/0/12).

Теми практичних занять (оцінка в балах, максимум 50 балів):

Тема 1. Міжнародні виміри екологічної безпеки (4)

Тема 2. Участь України у міжнародних природоохоронних заходах та реалізації екологічних програм та проектів – (7).

Тема 3. Екологічні ризики та їх оцінка – (7).

Тема 4 Стандартизація і нормування в галузі охорони навколишнього природного середовища. Основні засади ризик менеджменту – (7)

Тема 5. Економічний механізм міжнародної екологічної безпеки – (7).

Тема 6. Практика екологічного аудиту та екомоніторингу в країнах світу – (7).

Тема 7. Екологічна, техногенна, радіаційна та ядерна безпека – (7).

Тема 8. Загальні принципи реалізації концепції сталого розвитку в контексті екологічної безпеки – (4).

Методи оцінювання та структура оцінки

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться за допомогою комп'ютерного тестування. Контрольні завдання за змістовим модулем включають теоретичні та практичні завдання трьох рівнів складності. За роботу на практичних заняттях здобувачі отримують бали відповідно шкали оцінювання: до 7 балів за одне практичне заняття (разом 50 балів), індивідуальне завдання – до 10 балів. Загалом за період практичної роботи студент може

	<p>отримати 60 балів поточного рейтингу. Максимальна кількість балів за модульні контролю складає 40 балів (МК1 – 20 балів, МК2 – 20 балів). Здобувачі мають можливість отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Посилання на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість їм подання апеляції https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty</p>
<p>Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти</p>	<p><i>Навчальна дисципліна відноситься до блоку освітніх компонентів вільного вибору</i></p>
<p>Поєднання навчання та досліджень</p>	<p>Під час вивчення дисципліни здобувачі можуть проводити дослідження конкретних проблем міжнародної екологічної безпеки з представленням результатів дослідження на конференціях, круглих столах та опублікування у збірниках наукових праць. Додаткові бали з дисципліни здобувачам можуть бути зараховані за участь в олімпіадах, конференціях, круглих столах та семінарах, також за публікацію статей або тез доповідей за відповідною до змісту навчальної дисципліни тематикою.</p>
<p>Інформаційні ресурси та рекомендована література</p>	<p>Галушкіна Т.П., Жемба А.Й., Серницька К.В. Екологічна політика України в контексті глобальних кліматичних викликів. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування: зб. наук. праць. – Рівне, 2018. – № 4 (84). – С. 248-259.</p> <p>ДСТУ ISO 14001-2015 Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування. – К.: Держстандарт, 2015. – 49 с. http://www.assistem.kiev.ua/doc/iso-14001-2015-rus.pdf</p> <p>Екологічна безпека : Термінологічний словник / Уклад. В.А. Андронов, А.М. Грек, І.М. Ковальчук, С.В. Мінка, В.О. Росоха. — Х. : АПБУ, 2021. — Екологічні</p>

проблеми в стратегії сталого розвитку // <http://www.conference.Mdpu.org.ua>.

Zhemba A. Perspectives of using alternative energy sources in Ukraine in the context of increasing energy efficiency in Europe /L.Shergina, A.Zhemba , N.Revutska, Y.Burma// *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej*, 2018, nr 2,s.142-2018 - Czestochowa, Akademia Polonijna w Czestochowie, 2018. - С.44-51.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку . Об'єкт: проект національного плану управління відходами до 2030 року . Департамент екологічної безпеки та дозвільно-ліцензійної діяльності, Міністерства екології та природних ресурсів України . Київ-2018

Імплементация екологічних зобов'язань в умовах дерегуляції в європейському союзі: досвід кращих практик для України. Аналітичний документ Вересень 2017 року [Електронний ресурс]. URL :<http://www.rac.org.ua/uploads/content/374/files/webenvironmentalimplementation2018ua.pdf>.

ООН: Содействие устойчивому развитию [Електронний ресурс]. URL :[le- development/index.html](http://le-development/index.html)
Повідомлення Європейської Комісії. «Європа 2020». Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання // Міністерство юстиції України: офіц. сайт. [Електронний ресурс]. URL : <http://www.minjust.gov.ua/file/31493>

Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) [Електронний ресурс]. URL : <http://www.unep.org/>.

.Програма ООН з розвитку (ПРООН) UNDP, Sustainability and Equity: A Better Future for All, 2021[Електронний ресурс]. URL : <http://www.undp.org/>.

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: <http://www.nbuiv.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL.: <http://korolenko.kharkov.com/>

Електронна бібліотека. URL.: <http://lib.meta.ua/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua

Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України URL:

	<p>https://mepr.gov.ua/ Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України URL: https://mfa.gov.ua/ Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії НУВГП URL:http://ep3.nuwm.edu.ua/ Електронний каталог Наукової бібліотеки НУВГП URL:https://nuwm.edu.ua/MySql/</p>
ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*	
<p>Дедлайни та перескладання</p>	<p>Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані продовж 14 днів від дня їх видачі. Прездача модульних контролів не дозволяється. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p>
<p>Правила академічної доброчесності</p>	<p>Перед початком курсу кожному студенту доцільно ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови. За списування під час проведення модульного контролю здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Детальна інформація щодо запровадження правил дотримання академічної доброчесності в НУВГП розміщена на сторінці відділу якості освіти за посиланням: http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
<p>Вимоги до відвідування</p>	<p>Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/ При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE</p>

	<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3392</p> <p>На платформі MOODLE завантажені конспект лекцій та презентації, які студенти можуть переглядати в тому числі при об'єктивних причинах пропуску занять.</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita. Також студенти можуть самостійно на платформах Britannica, Coursera, edEx та інших опановувати матеріал. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами дисципліни «Міжнародна екологічна безпека» та перевірялись в підсумковому оцінюванні.</p>
ДОДАТКОВО	
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*	<p>Для удосконалення програми курсу студенти можуть пройти онлайн опитування про якість викладання, методи та форми навчання викладачем даного курсу. Результати анкетування студентів будуть враховуватись для покращення якості навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами, сприятимуть кращому наповненню змісту дисципліни. Результати опитування студентам надсилають обов'язково. Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:</p> <p>http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja http://nuwm.edu.ua/sp/rezuljtati-opituvannja</p>
Оновлення*	<p>За ініціативою викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни в країні та світі, актуальність тем, наукові досягнення та інновації.</p> <p>Здобувачі вищої освіти можуть долучитись до процедури оновлення змісту навчальної дисципліни через процедуру анкетування студентів, яке проводиться щосеместрово.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з</p>

	інвалідністю доступно за посиланням http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача. Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	Викладач дисципліни має досвід проведення досліджень в сфері екологічної безпеки, що засвідчує науковий ступінь к.е.н. зі спеціальності 08.00.06 «Економік а природокористування та охорони навколишнього середовища» та ряд монографій і наукових публікацій у фахових виданнях України та закордонних виданнях
Інтернаціоналізація. Іноземні сайти які може використати студент для вивчення даної дисципліни	Електронні бібліотеки: http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki Як знайти статтю у Scopus: http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram База періодичних видань: https://www.scimagoir.com/ Електронний каталог: http://nuwm.edu.ua/MySql/ Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів: http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvostidostupu-do-resursiv-i-servisiv

*Лектори: д.е.н., професор
к.е.н., доцент*

*Н.Е. Ковшун
А.Й. Жемба*